

УДК 351:339.543(477)

КВЕЛІАШВІЛІ Ірина Миколаївна,
канд. наук з держ. упр., доц. каф. публ. упр.
та митного адміністрування
Ун-ту митної справи та фінансів, м. Дніпро

КОНВЕРГЕНЦІЯ МИТНИХ ПРИНЦИПІВ І СТАНДАРТІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ: ДЕРЖАВНОУПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ

Розглядаються актуальні в умовах реформування митної справи та виконання передбачених Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом вимоги з наближення національних митних правил до єдиних міжнародних норм та стандартів митної діяльності, доцільність та переваги для України впровадження митних прототипів ЄС як інструменту для визначення та нарощування потенціалу в процесах наближення до митної спільноти Європейського Союзу.

Ключові слова: глобалізація, євроінтеграція, конвергенція, митна справа, митні стандарти.

Kveliashvili I. M. Convergence of customs principles and standards in the context of European integration of Ukraine: the state-management aspect

The issues concerning the approximation of national customs rules to the common international norms and standards of customs activity, the expediency and advantages for Ukraine of introduction of customs prototypes of the EU as an instrument for determination and enhancement are considered in the conditions of the Association Agreement with the European Union potential in the process of approaching the customs union of the European Union.

Key words: globalization, European integration, convergence, customs affairs, customs standards.

Постановка проблеми. Сучасна парадигма міжнародної торгівлі, що формує уявлення про процеси, пов'язані із переміщенням товарів, відносини між трейдерами різних країн, суб'єктами, що забезпечують та реалізують митну справу, проходить етап трансформації. Транснаціональний вплив на економіку країн, перерозподіл товарних потоків на ринках постачання, географія виробництва – усе це зумовлює потребу у створенні єдиних стандартів, умов та процедур, пов'язаних із контролем за транзитним переміщенням товарів, проходженням митних формальностей, об'єктивного оцінювання вартості товарів, забезпечення повноти сплати митних податків до бюджету країни.

Зазначене стимулює процеси конвергенції в митно-правовій сфері, взаємовідносинах з митними адміністраціями, наближенні до митних стандартів та правил, що відбувається за допомогою:

- зміни формату та інтенсивності комунікацій між зацікавленими сторонами при здійсненні державної митної справи;
- розширення контенту взаємовідносин суб'єктів здійснення митної справи, правоохоронних, фіскальних адміністрацій;
- урахування зарубіжного досвіду управління процесами трансформації митної справи;
- забезпечення законодавчої імплементації.

Ці процеси є породженням нового формату реалізації митної політики держави в умовах євроінтеграції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Рівень уваги вітчизняних учених до вивчення різних аспектів євроінтеграції в умовах тотальних перетворень та трансформаційних процесів в Україні підтверджується великим обсягом наукових праць, авторами яких є Я. Б. Базилюк, В. В. Баштанник, І. А. Грицяк, Л. М. Письмаченко, В. Б. Ковальчук, Т. А. Крушельницька, М. І. Лахижа, П. Ф. Мартиненко, Л. Л. Прокопенко, Н. П. Резнік, С. М. Серьогін.

Митна проблематика в умовах євроінтеграції висвітлена в працях таких дослідників: О. П. Борисенко, О. О. Бригінець, С. І. Доротич, Л. М. Дорофєєва, Ю. Д. Кунєв, А. В. Мазур, Д. В. Приймаченко, В. В. Ченцов та ін.

Метою статті є визначення основних акцентів конвергенції в митній діяльності в умовах інтеграції в митну спільноту Європейського Союзу для забезпечення умов спрощення міжнародної торгівлі.

Викладення основного матеріалу. У глобальній політиці, а отже, внутрішній і зовнішній політиці розвинених країн конвергенція набуває основного значення багатьох процесів. Ефективній конвергенції сприяє правозастосовча, нормотворча діяльність міжнародних організацій, які вважаються центром узгодження національних інтересів із зовнішніми. Конвергенція як правове явище локалізується і конкретизується саме в діяльності міжнародних організацій. Це процес сприйняття національними правовими системами загальних принципів, норм і стандартів міжнародного права, їх екстраполяція або адаптація і реалізація відповідно до регіональних вимог та відносин [11].

Безумовне наближення до єдиних міжнародних норм, стандартів діяльності, розбудови та стратегічного розвитку відповідно до світових інноваційних тенденцій передбачає концептуальний підхід до процесів конвергентності в митній сфері.

В умовах глобалізації чутливою сферою всіх пов'язаних із нею процесами є митна діяльність. Митна діяльність як безумовний інструмент інтеграції потребує формування єдиних принципів застосування митного законодавства, порядку та форм митного адміністрування, запровадження уніфікованих механізмів здійснення митних процедур, поглиблення співробітництва між національними податковими та митними органами, наближення та імплементації законодавства щодо зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Процеси конвергенції в митній сфері виявляються через гармонізацію та уніфікацію митного законодавства, вироблення єдиних правил проходження митних формальностей, створення єдиних умов переміщення товарів через митні кордони країни для сприяння законній торгівлі.

Розроблення й упровадження єдиних стандартів і правил для переміщення товарів через митний кордон, а також конвергенція напрямів та механізмів, що застосовуються в митній діяльності, є складником стратегії митної взаємодії країн для уникнення основних загроз у митній сфері та зменшення ймовірних ризиків під час контролю за переміщенням товарів [1].

Конвергенція в питаннях митної діяльності формується через функціонування міжнародних організацій, до компетенції яких належить формування принципів, що регулюють правила та умови переміщення товарів через митний кордон, але в межах, що не суперечать національному митному законодавству та формуванню національної митної політики.

Регулювати всесвітні торговельні відносини покликаний Міжнародний орган – Конференція ООН із торгівлі та розвитку (ЮНКТАД). На першій сесії ЮНКТАД у 1964 р. був схвалений документ «Принципи міжнародних торговельних відносин і торговельної політики» [4]. У цьому документі вперше в системі ООН узагальнено позитивний досвід міжнародної торгівлі та торговельної політики, виділено основоположні принципи цієї політики, на основі якої встановлюються взаємовідносини країн у сфері торгових зв'язків [9].

Україна на абсолютно рівних умовах та правах з іншими членами організації бере безпосередню участь у формуванні оновлених правил міжнародної торгівлі у рамках поточного раунду багатосторонніх торговельних переговорів з метою максимального врахування національних інтересів нашої держави в торговельно-економічній сфері. Основний стратегічний пріоритет вектора розвитку України – інтеграція в митну спільноту ЄС передбачає, насамперед, здатність взяти на себе зобов'язання членства в ЄС у контексті відповідності цілям Договору про Європейський Союз та виконання домовленостей, передбачених Угодою про асоціацію з Європейським Союзом, що створює умови поглиблення процесів конвергенції за напрямками, передбаченими цією угодою.

Саме членство України в СОТ створило необхідні передумови для підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом та створення зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом.

Основу спільних інтересів ЄС становить митний союз та функціонування єдиного ринку. Митні адміністрації ЄС мають схожі з Україною проблеми, стикаються з питаннями, що потребують оперативного втручання та вирішення стосовно процесів у зовнішній торгівлі. Забезпечення безперешкодного товарообігу і водночас застосування необхідних заходів митного контролю для забезпечення охорони здоров'я і безпеки громадян ЄС потребують досягнення доцільного балансу між цими вимогами, митними процедурами та формами

контролю, спроможними до гнучкості, оптимізації і модернізації відповідно до потреб часу та при цьому посиленої уваги й порозуміння між різними службами.

Митні адміністрації формують та здійснюють політику ЄС майже в усіх галузях, пов'язаних з міжнародною торгівлею. Серед першочергових заходів – боротьба із шахрайством, тероризмом і організованою злочинністю. Місія митних органів країн ЄС стосується, перш за все, нагляду за міжнародною торгівлею ЄС, що сприятиме веденню справедливої і відкритої торгівлі, політики ЄС стосовно безпеки торгівлі та загальної безпеки ланцюга поставок.

Заходи, що вживаються митними адміністраціями, спрямовані:

- на захист фінансових інтересів ЄС і його держав-членів;
- захист ЄС від недобросовісної і незаконної торгівлі та надання підтримки законній господарській діяльності;
- забезпечення охорони та безпеки ЄС і його населення, захист навколишнього середовища у співпраці з іншими органами влади;
- підтримку доцільного балансу між митним контролем та сприянням законної торгівлі.

Спрощення процедур торгівлі є одним із ключових чинників митної політики та принципом здійснення державної митної справи. Впровадження в митній діяльності загальноправових основ пов'язане з міжнародно-правовим статусом ЄС, основою якого є компетенція ЄС. Важливість цієї компетенції полягає в тому, що саме завдяки їй у ЄС виникає легітимна можливість впливати на процеси, що відбуваються в міжнародному глобальному просторі, вступати в міжнародні правовідносини з іншими суб'єктами, приймати обов'язкові для виконання акти тощо [5]. Правові засади та межі компетенції ЄС визначені його установчими договорами та рішеннями Суду ЄС. Це виявляється в закріпленні в положеннях установчих договорів різних категорій компетенції, правових інструментів її реалізації і процедур їх ухвалення.

Повноваження співтовариства у сфері зовнішніх зносин виникають не тільки з явно виражених зобов'язань установчого договору щодо угод з тарифів та торгівлі, а також стосовно угод про асоціацію, але й можуть впливати з інших положень установчого договору та правових заходів, прийнятих у межах цих положень інститутами ЄС. З боку держав-членів Європейський Союз наділений

компетенцією, яка дозволяє йому регулювати інтеграційні процеси в межах ЄС та брати активну участь у міжнародних відносинах [6].

Саме на цих засадах підписана Угода про асоціацію між Україною та ЄС.

Передбачені угодою зобов'язання сторін у митній сфері врегульовують питання:

- сприяння торгівлі та співробітництва в митній сфері;
- домовленості про взаємну адміністративну допомогу у сфері боротьби з митними правопорушеннями;
- правил визначення походження товарів;
- прав інтелектуальної власності, у тому числі географічних назв;
- гармонізації митних процедур;
- митно-тарифного регулювання, пов'язаного з поетапним зниженням ставок мита;
- створення гармонізованого правового поля в митній сфері.

Конвергенція митних принципів і стандартів в умовах інтеграції України з митним законодавством ЄС відбувається шляхом Імплементации актів ЄС в Україні. За умовами угоди передбачено імплементацию Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами від 20 травня 1987 р. та Конвенції про єдиний режим транзиту від 20 травня 1987 р. [3], Регламенту (ЄС) № 952/2013 Європейського Парламенту та Ради від 9 жовтня 2013 р., яким встановлюється Митний кодекс Союзу [8], Регламенту Ради (ЄС) № 1186/2009, що встановлює систему Співтовариства для звільнення від сплати мит, Директиви Ради (ЄС) № 2007/74 про звільнення від податку на додану вартість і акцизів на товари, що ввозяться особами, які подорожують з третіх країн, Регламенту (ЄС) № 608/2013 Європейського Парламенту та Ради від 12 червня 2013 р. про митний контроль за дотриманням прав інтелектуальної власності, Регламенту Комісії (ЄС) № 1352/2013 від 4 грудня 2013 р., яким встановлюються форми документів, передбачені Регламентом (ЄС) № 608/2013 Європейського Парламенту та Ради про митний контроль за дотриманням прав інтелектуальної власності [7].

Погоджено приєднання до спільної транзитної процедури [10]. Метою цього заходу є налагодження обміну інформацією між Європейською новою комп'ютеризованою транзитною системою (New Computerised Transit System) та

Центральною базою даних митних органів (ЄАІС). Спільна транзитна процедура передбачає послідовність обміну електронними даними про товари, які переміщуються транзитом, між усіма митними органами – учасниками транзиту, а також митними органами та суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності. Учасниками спільної транзитної процедури є всі держави-члени ЄС та країни Європейської асоціації вільної торгівлі (ЄАВТ) (Ісландія, Ліхтенштейн, Норвегія та Швейцарія), а також Туреччина, Сербія та Македонія.

У 2009 р. Україна набула статусу неформального спостерігача в робочих органах Конвенцій ЄС та ЄАВТ. Механізм приєднання до спільної транзитної системи передбачає приєднання до конвенцій ЄС та ЄАВТ про спільну транзитну процедуру та спрощення формальностей у торгівлі товарами, а також технічні аспекти, необхідне програмне забезпечення.

Умовою приєднання до конвенцій є застосування повноцінної комп'ютеризованої транзитної системи, здатної здійснювати управління ризиками, адаптувати митне законодавство до положень конвенцій.

Аспекти конвергенції митних принципів та стандартів для України не є новацією. Серед важливих з точки зору міжнародних відносин у митній сфері є такі конвенції, розроблені ООН, до яких приєдналась Україна:

1. Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП). Дата набрання чинності для України 11 жовтня 1994 р. Метою створення конвенції МДП є:

- полегшення міжнародних перевезень вантажів дорожніми транспортними засобами;
- спрощення і гармонізація прикордонних та імпорتنих процедур, формальностей;
- створення міжнародної системи митного контролю.

2. Міжнародна конвенція про узгодження умов контролю вантажів на кордонах, до якої приєдналась Україна 4 липня 2002 р. Метою конвенції є полегшення міжнародного перевезення вантажів, що має бути досягнуто шляхом скорочення вимог стосовно дотримання формальностей, а також видів та часу здійснення контролю.

3. У міжнародних перевезеннях харчових продуктів, які швидко псуються, забезпечуються умови Угоди про міжнародні перевезення швидкопсувних харчових продуктів та про спеціальні транспортні засоби, які призначені для цих перевезень, підписана 1 вересня 1970 р. Україна приєдналася до угоди 2 квітня 2007 р. Окремо викладені вимоги стосуються транспортних засобів, які використовуються для перевезення швидкопсувних харчових продуктів.

Лібералізація міжнародної торгівлі в післявоєнні роки значно активізувала ділові зв'язки між країнами з метою просування продукції на зовнішні ринки. Виникла об'єктивна потреба міжнародного врегулювання тимчасового ввезення товарів до інших країн без справляння митних платежів. Це надало привід для створення міжнародно-правових документів, серед яких, насамперед, Митна конвенція про корнет А.Т.А. для тимчасового ввезення товарів (Конвенція А.Т.А.), укладена в Брюсселі 6 грудня 1961 р. під егідою Ради митного співробітництва, та пізніше Стамбульської конвенції про тимчасове ввезення, до якої Україна приєдналась у 2004 р.

Всесвітня митна організація регулює торговельні потоки через приєднання країн до конвенцій. Запровадження єдиних стандартів у митній сфері відображено в Конвенції про створення Ради митного співробітництва, Конвенції про гармонізовану систему опису та кодування товарів, Міжнародній конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур (оновлена Кіотська конвенція), Міжнародній конвенції про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства (Найробіська конвенція) та багатьох інших.

Чи не найскладнішою процедурою у світовій митній практиці та безумовною складовою частиною митної взаємодії країн та стратегії національної митної політики є питання митної вартості товарів, що переміщують через митний кордон країни. Сутність та методи визначення митної вартості товарів задекларовані в Угоді про застосування статті VII ГАТТ «Оцінка товарів для митних цілей», підписаної в Токійському раунді.

Одним із найбільш уніфікованих документів є Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур, укладена 1973 р. в Кіото з ініціативи економічно розвинених країн, перегляд якої відбувся у 1999 р. в

редакції Брюсельського протоколу. Метою конвенції є сприяння уніфікації митних процедур, у тому числі спрощення процедур проходження митного контролю і митного оформлення товарів, регулюючого потенціалу митних органів. Приєднання до конвенції залишає пріоритетними критерії національної зовнішньої та економічної політик країни. Значною мірою положення міжнародних конвенцій імплементовані в чинній редакції Митного кодексу України.

Досвід інтеграції в міжнародному митному праві надає можливості використовувати його й у проведенні запланованих Угодою про асоціацію України з ЄС митних реформах, розробках стратегічних напрямів реалізації вектору розвитку країни.

Стимулом процесів трансформації митної справи обрано митні прототипи ЄС «Customs blueprint» [13]. Митні прототипи, являючи собою практичні інструкції на підставі практики ЄС, є еталоном для використання митними адміністраціями ЄС з метою отримання можливості оцінити роботу й організувати свій власний шлях до розвитку митної справи. За останні роки географія застосування митних прототипів ЄС істотно розширилася, вони набули статусу керівного документа, визнаного сусідами ЄС, які бажають зміцнити свій адміністративний і оперативний потенціал та привести його у відповідність до стандартів ЄС.

Митні прототипи призначені для використання країнами ЄС як стандарти, у порівнянні з якими можна вимірювати недоліки в роботі митної адміністрації, і таким чином вносити відповідні зміни в стратегію її діяльності. У 2015 р. Європейська Комісія опублікувала оновлене видання своїх митних планів – прототипів. Митні прототипи розроблені спільно із митними експертами Генерального Директорату з оподаткування і митного союзу Європейської Комісії та експертами з митних адміністрацій держав-членів ЄС і країн-кандидатів. Митні прототипи покликані допомогти поліпшити і розвинути оперативні й адміністративні можливості митних адміністрацій за допомогою встановлення стандартів у визначених 19 ключових сферах, які піддаються вимірюванню за конкретними показниками. Прототипи покликані застосовуватись як критерії для визначення недоліків у кожній із ключових сфер діяльності, а також для подальшого їх удосконалення.

Передбачається, що оновлені митні прототипи будуть корисними для країн-кандидатів, яким необхідно прийняти збірку правил ЄС і забезпечити достатні оперативні можливості при підготовці до впровадження законодавства ЄС, правил і процедур при приєднанні до митного союзу. Країни, що працюють над посиленням адміністративних і оперативних можливостей їх адміністрацій, а також над поліпшенням і спрощенням процедур і процесів можуть наблизитися до стандартів ЄС за допомогою використання приведених стандартних правил. Будь-яка інша країна, яка проходить процес митного реформування або реформування з метою сприяння торгівлі, створює зону вільної торгівлі або митний союз в будь-якому регіоні світу, може скористатися всіма або частиною митних прототипів для посилення власних можливостей у конкретній сфері.

Транспарентність митної політики, митного законодавства, відповідальність керівництва, ресурси, навчання, співпраця, спрощення процедур торгівлі визнано домінуючими принципами оновлених прототипів. Їх використання запропоновано митним адміністраціям потенційних країн-кандидатів для вступу в ЄС, а також для інших країн, які прагнуть узгодження зі стандартами і практикою ЄС, країнам, які готові до вступу, країнам та регіонам, спрямованим на формування митного союзу, країнам, що проводять митні реформи, країнам, що бажають запровадити міжнародні митні стандарти. Прототипи мають сприйматись як керівництво з передового досвіду, нарощування потенціалу, інструмент управління, основа для розробки національних проєктів після проведення аналізу власних прогалин і потреб. Прототипи особливо корисні:

- для підтримки митної сфери ЄС в актуальному стані, забезпечення достатнього оперативного потенціалу при підготовці до впровадження законодавства та процедур ЄС;
- полегшення країнам торгівлі, приєднання до зони вільної торгівлі або митного союзу.

Розробка в Україні адаптованих митних прототипів ЄС пов'язана:

- зі зміною формату митного контролю та митного оформлення відповідно до принципу «спрощення торгівлі»;
- підвищенням професійного рівня працівників органів доходів і зборів України для виконання взятих зобов'язань у митній сфері;

- необхідністю проведення роз'яснювальної роботи серед суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності;
- посиленням ІТ- складника в органах доходів і зборів;
- підвищенням ролі митниці в безпеці держави, урахуваючи загрози і ризики для країни.

Конвергенція правових інструментів діяльності митних адміністрацій, впровадження єдиних стандартів, умов, правил переміщення в міжнародному товарообігу є необхідною умовою для уникнення невизначеності й суперечностей, а також створення сприятливих умов у міжнародній торгівлі.

Основною метою конвергенції в митній сфері має бути уникнення та зменшення ризиків під час реалізації митної політики шляхом гармонізації й уніфікації митного законодавства, вироблення єдиних правил проведення митних процедур, створення наближених або єдиних умов для переміщення товарів через митні кордони країни. Стандарти міжнародних організацій, які визначають напрями гармонізації та уніфікації митних відносин між країнами, спрямовані на усунення бар'єрів на шляху переміщення товарів, формування єдиного інформаційного поля, активізацію зовнішньоекономічної діяльності [2].

Висновки. Дотримання правових митних стандартів набуло безумовної підтримки серед країн, вектором розвитку яких обрано інтеграцію з Європейським Союзом за всіма сферами, що забезпечить економічне зростання та добробут суспільства. Незворотність процесів глобалізації та євроінтеграції змінює і роль митниць у них. Домінуючими в митній діяльності стають контроль та запобігання загроз міжнародній торгівлі, безпека громадян, генерація критеріїв ризиків та вжиття заходів для їх запобігання, створення умов для спрощення торгівлі. Конвергенція у сфері митного правозабезпечення як важливий аспект процесів інтеграції, законодавчої імплементації вимагає поміркованості для збереження національних відмінностей, які залишаються важливими складниками самоідентифікації країни.

Список використаних джерел

1. Іващук І. О. Митна доктрина глобального простору : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.02 / Іващук Ірина Олегівна. – Тернопіль, 2010. – 622 с.

2. Іващук І. О. Напрями та перспективи конвергенції митних відносин у глобальному просторі / І. Іващук // Галицький екон. вісн. – 2010. – № 4(29). – С. 24 – 30.
3. Конвенція про спрощення формальностей у торгівлі товарами : конвенція від 20 трав. 1987 р. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987_012.
4. Конференція Організації Об'єднаних Націй з торгівлі та розвитку // Митна енциклопедія : у 2 т. / І. Г. Бережнюк (відп. ред.) [та ін.]. – Хмельницький : ПП Мельник А. А, 2013. – Т. 1 : А – Л. – С. 385 – 386.
5. Костюченко Я. М. Компетенція Європейського Союзу як основа його міжнародно-правового статусу / Я. М. Костюченко // Нові вектори розвитку демократії та інститутів держави і права : матеріали наук.-практ. інтернет-конференції, 10 груд. 2015 р. – Режим доступу : http://legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1130%3A091215-14&catid=136%3A2-1215&Itemid=168&lang.
6. Медвідь Ф. М. Національно-державні інтереси та геополітичні пріоритети України в контексті глобалізації та євроінтеграції / Ф. М. Медвідь // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Філософія. Політологія. – 2004. – Вип. 70 – 72. – С. 52 – 54.
7. Перелік актів законодавства ЄС у сфері оподаткування, митних питань та сприяння торгівлі, імплементація яких здійснюється згідно із схваленими планами : дод. до розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 квіт. 2015 р. № 391-р «Про схвалення розроблених Міністерством фінансів планів імплементації деяких актів законодавства ЄС у сфері оподаткування, митних питань та сприяння торгівлі». – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/391-2015-%D1%80>.
8. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 від 9 жовтня 2013 року про встановлення Митного кодексу Союзу : регламент від 9 жовт. 2013 р. № 952. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_009-13.
9. Спиридонов І. А. Мировая экономика : учеб. пособие / І. А. Спиридонов. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2006. – 272 с.
10. Стратегія інституціонального розвитку митних служб / Всесвітня митна організація. – Режим доступу : <http://www.wcoomd.org>.

11. Третьякова О. Д. Стратегія правотворчості: юридична конвергенція на регіональному і глобальному рівнях правового регулювання / О. Д. Третьякова // Юрид. техніка. – 2015. – № 9. – С. 76 – 81.

12. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

13. Customs blueprints: pathways to better Customs. Retrieved from https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/customs-blueprints-pathways-better-customs_en.

List of references

1. Ivashchuk I. O. Mytna doktryna hlobalnoho prostoru : dys. ... d-ra ekon. nauk : 08.00.02 / Ivashchuk Iryna Olehivna. – Ternopil, 2010. – 622 s.

2. Ivashchuk I. O. Napriamy ta perspektyvy konverhentsii mytnykh vidnosyn u hlobalnomu prostori / I. Ivashchuk // Halytskyi ekon. visn. – 2010. – № 4(29). – S. 24 – 30.

3. Konventsiiia pro sproshchennia formalnostei u torhivli tovaramy : konventsiiia vid 20 trav. 1987 r. – Rezhym dostupu : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987_012.

4. Konferentsiia Orhanizatsii Obiednanykh Natsii z torhivli ta rozvytku // Mytna entsyklopediia : u 2 t. / I. H. Berezhniuk (vidp. red.) [ta in.]. – Khmelnytskyi : PP Melnyk A. A, 2013. – T. 1 : A – L. – S. 385 – 386.

5. Kostiuchenko Ya. M. Kompetentsiia Yevropeiskoho Soiuzu yak osnova yoho mizhnarodno-pravovoho statusu / Ya. M. Kostiuchenko // Novi vektory rozvytku demokratii ta instytutiv derzhavy i prava : materialy nauk.-prakt. internet-konf., 10 hrud. 2015 r. – Rezhym dostupu : http://legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1130%3A091215-14&catid=136%3A2-1215&Itemid=168&lang.

6. Medvid F. M. Natsionalno-derzhavni interesy ta heopolitychni prioritytety Ukrainy v konteksti hlobalizatsii ta yevrointehratsii / F. M. Medvid // Visn. Kyiv. nats. un-tu im. T. Shevchenka. Filosofiia. Politolohiia. – 2004. – Vyp. 70 – 72. – S. 52 – 54.

7. Perelik aktiv zakonodavstva YeS u sferi opodatkovannia, mytnykh pytan ta spryiannia torhivli, implementatsiia yakykh zdiisniuietsia zghidno iz skhvalenymy planamy : dod. do rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 22 kvit. 2015 r. № 391-r «Pro skhvalennia rozroblenykh Ministerstvom finansiv planiv implementatsii deiakykh aktiv zakonodavstva YeS u sferi opodatkovannia, mytnykh pytan ta spryiannia torhivli». – Rezhym dostupu : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/391-2015-%D1%80>.

8. Rehlament Yevropeiskoho Parlamentu i Rady (YeS) № 952/2013 vid 9 zhovtnia 2013 roku pro vstanovlennia Mytnoho kodeksu Soiuzu : rehlament vid 9 zhovt. 2013 r. № 952. – Rezhym dostupu : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_009-13.

9. Spiridonov I. A. Mirovaya ekonomika : ucheb. posobie / I. A. Spiridonov. – 2-e izd., pererab. i dop. – M. : INFRA-M, 2006. – 272 s.

10. Stratehiia instytutsionalnoho rozvytku mytnykh sluzhb / Vsesvitnia mytna orhanizatsiia. – Rezhym dostupu : <http://www.wcoomd.org>.

11. Tretiakova O. D. Stratehiia pravotvorchosti: yurydychna konverhentsiia na rehionalnomu i hlobalnomu rivniakh pravovoho rehuliuвання / O. D. Tretiakova // Yuryd. tekhnika. – 2015. – № 9. – S. 76 – 81.

12. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony. – Rezhym dostupu : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

13. Customs blueprints: pathways to better Customs. Retrieved from https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/customs-blueprints-pathways-better-customs_en.

Надійшла до редколегії 20.06.19